

Openbaar onderzoek stroomgebiedsbeheerplannen

Stroomgebiedsbeheerplannen

- Maatregelen en acties om de toestand van de waterlopen en het grondwater te verbeteren en om ons beter te beschermen tegen overstromingen en droogte.
- Algemeen gedeelte (via CIW) en bekkenspecifiek gedeelte (via bekkenstructuren)
- Online raadpleegbaar tot en met 14 maart 2021 via www.volvanwater.be

Bekkenspecifiek gedeelte

- Acties rond structuur van de waterlopen, waterkwaliteit, waterkwantiteit...
- Voornamelijk acties in gebieden aangeduid als aandachtsgebied of speerpuntgebied
- Aandachts- en speerpuntgebieden: gebied met een 'bijna' goede waterkwaliteit, waar een goede waterkwaliteit op korte termijn haalbaar lijkt.
- Kasterlee: nagenoeg volledig speerpunt- aandachtsgebied.

Acties met betrekking op
Kasterlee

Beekherstel Wamp binnen SBZ i.f.v. de uitbreiding van beekhabitat en van het leefgebied van grote en kleine modderkruiper

- Initiatiefnemer: provincie Antwerpen
- Andere betrokkenen: Gemeente Oud-Turnhout en Kasterlee
- Doelstelling: vrije vismigratie in de Rode Loop
- Beschrijving:

Het betreft vismigratieknelpunten 9013-020, 9013-040 en 9013-050 (prioriteit 2). De Rode loop in het natuurgebied Tikkebroeken is een rechte waterloop met enkele kleinere stuwtjes. Deze waterloop heeft in de zomer te kampen met een te kort aan water. De stuwtjes zo maar verwijderen kan niet, maar aangezien Natuurpunt het gebied er rond bijna volledig in beheer heeft, kan wel bekeken worden of een beekherstel project deze opstuwing kan vervangen. Wat betreft de doelenkaarten voor vissen is de Rode Loop actueel al van belang voor kleine modderkruiper en wordt deze waterloop aangeduid als uitbreiding voor rivierdonderpad. Aangezien er zeer weinig water beschikbaar is, zijn de aanwezige vispopulaties zeer kwetsbaar in de zomerperiodes. Er wordt hier gezocht om kleinschalig beekherstel door te voeren.

Optimaliseren van de waterhuishouding van de Heesbergenloop in Kasterlee

- Initiatiefnemer: provincie Antwerpen
- Andere betrokkenen: Gemeente Kasterlee
- Doelstelling: /
- Beschrijving:

De Heesbergenloop in Kasterlee ligt ter hoogte van Lindenlaan tussen tuinen. De waterloop is hier zeer moeilijk toegankelijk, niet in allerbeste toestand en heeft vaak te kampen met hoge waterstanden. De gemeente Kasterlee heeft door IOK een studie laten uitvoeren om te bekijken of, en op welke manier, de Heesbergenloop verlegd zou kunnen worden. IOK zal immers de zone naast de waterloop ontwikkelen tot woongebied. Bijgevolg is een oplossing naar optimalisatie van de waterhuishouding wenselijk.

Verminderen van de impact van afvalwater- en /of overstrortlozingen op Goorken/Rode Del en Tikkebroeken

- Initiatiefnemer: gemeenten Arendonk, Kasterlee en Oud-Turnhout
- Doelstelling: Verminderen impact afvalwater- en/of overstrortlozingen
- Beschrijving:

Dit project omvat het wegwerken van de resterende lozingen met een rechtstreekse impact op de SBZ Goorken/Rode Del en Tikkebroeken.

Optimalisatie habitat en structuurherstel van de Desselse en Zwarte Neet

- Initiatiefnemer: provincie Antwerpen
- Andere betrokkenen: ANB
- Doelstelling: Aanleg bijkomende paai- en opgroeihabitats voor rivierdonderpad, kleine modderkruiper en beekprik in Desselse en Zwarte Nete

- Beschrijving:

In functie van de IHD-doelstellingen: Optimalisatie van het leefgebied

- specifiek voor rivierdonderpad: voldoende harde substraten (stenen, dood hout) en een voldoende stromingsdiversiteit;
- specifiek voor kleine modderkruiper: voldoende zandige substraten;
- specifiek voor beekprik: gevarieerd stroomkuilpatroon met slibbanken en voldoende stromingsdiversiteit

Structuurherstel Kleine Nete tussen de monding van de Desselse Nete en de Terlobrug

- Initiatiefnemer: VMM
- Andere betrokkenen: Gemeenten Kasterlee en Retie
- Doelstelling: Structuurherstel waterloop
- Beschrijving:

Het betreft het meest stroomopwaartse deel van het deel 1ste categorie van de Kleine Nete. Dit project maakt deel uit van het project rond structuurherstel, oeverzones en realisatie instandhoudingsdoelstellingen op Kleine Nete I, Kleine Nete L1, Zwarte Nete en Desselse Nete dat gecoördineerd wordt via de Opvolgingscommissie Kleine Nete. In het geval peilverhogingen ter realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen zorgen voor vernatting buiten natuurgebied, gebeurt dit met oog voor de mogelijke impact op bedrijfsvoering, gebouwen, aanhorigheden... (flankerende maatregelen).

Proactieve aanpak van restlozingen uit de sector landbouw in de afstroomgebieden van de Kleine Nete en Wamp

- Initiatiefnemer: VMM
- Doelstelling: Terugdringen calamiteiten landbouwsector
- Beschrijving:

Binnen de integrale projectwerking Kleine Nete I & Wamp wordt regelmatig teruggekoppeld over de calamiteitendossiers. Hieruit blijkt dat vele calamiteiten bij de sector landbouw vermeden kunnen worden door kleine aanpassingen in de bedrijfsvoering. Daarom wordt, naar analogie met het Merkske, in het afstroomgebied van Kleine Nete I & Wamp ingezet op een pro-actieve handhaving aanpak. De bedoeling is om aan de hand van een checklist voor rundveebedrijven, kippenstallen, varkensbedrijven en serres, bewustwording te creëren, de landbouwers te sensibiliseren en positief te begeleiden in het voorkomen van calamiteiten. Om dit in de praktijk te realiseren, bouwen we verder op de aanpak die in het stroomgebied van het Merkske (Maasbekken) is uitgewerkt en wordt getest.

Heraankoppeling van een afgesloten meander t.h.v. Ark van Noë (Kasterlee)

- Initiatiefnemer: VMM
- Andere betrokkenen: Gemeenten Kasterlee
- Doelstelling: Verbetering van de biologische kwaliteit d.m.v. structuurherstel
- Beschrijving:

Een oude meander, die momenteel als vijver gebruikt wordt, en deel uit maakt van het domein van de Ark van Noë (Kasterlee), wordt opnieuw aangesloten op de Kleine Nete.

Structuurherstel Kleine Nete ter hoogte van Bobbejaanland

- Initiatiefnemer: VMM
- Andere betrokkenen: Gemeenten Kasterlee
- Doelstelling: Verbetering van de biologische kwaliteit d.m.v. structuurherstel
- Beschrijving: ontbreekt

Heraankoppeling van een afgesloten meander t.h.v. camping Korte Heide

- Initiatiefnemer: VMM
- Andere betrokkenen: Gemeenten Kasterlee
- Doelstelling: Verbetering van de biologische kwaliteit d.m.v. structuurherstel
- Beschrijving:

Een oude meander, die momenteel als vijver gebruikt wordt, en deel uit maakt van het domein van camping Korte Heide (Lichtaart), wordt opnieuw aangesloten op de Kleine Nete. Om het verlies aan ruimte te compenseren hebben in het gewestelijk RUP 'Vallei van de Kleine Nete en Aa' een aantal percelen aan de andere kant van de camping een bestemming recreatie gekregen. In het kader van dit project zal er ook een andere uitwatering van de Boterpottenloop in de Kleine Nete gerealiseerd worden.

Dijkverplaatsing Kleine Nete t.h.v. landbouwgebied de Zegge i.f.v. bescherming en structuurherstel

- Initiatiefnemer: VMM
- Andere betrokkenen: Gemeenten Geel en Kasterlee
- Doelstelling: Verbetering van de biologische kwaliteit d.m.v. structuurherstel + creëren van extra waterbergingscapaciteit
- Beschrijving:

Tussen de Lichtaartseweg/Olensteenweg t.h.v. Bobbejaanland en de N19g wordt een dijkverplaatsing van 17 m aan weerskanten gerealiseerd, waarbinnen een winterbedding wordt aangelegd.

Uitvoeren hydrologische herstelmaatregelen in functie van grondwaterafhankelijke natuur(streefbeelden) in De Zegge-Mosselgoren (SBZ)

- Initiatiefnemer: ANB
- Andere betrokkenen: VMM, Geel, Provincie Antwerpen, Boerenbond, KMDA
- Doelstelling: Tegengaan van verdroging van het natuurreserveat de Zegge

- Beschrijving:

Uit een (voorlopige) studie is gebleken dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het natuurreserveat De Zegge niet haalbaar zijn met maatregelen in het natuurgebied zelf. Het gebied heeft namelijk sterk te lijden onder verdroging doordat het rondom gelegen landbouwgebied door inklinking van de veengrond ongeveer 1 m lager ligt. Het probleem wordt verder in kaart gebracht, en er wordt onderzocht welke maatregelen deze situatie kunnen remediëren. Daarna worden deze maatregelen geïmplementeerd, naar alle waarschijnlijkheid door verschillende actoren. Naarmate hier duidelijkheid over komt, zal de lijst van initiatiefnemers voor deze actie via het WUP worden uitgebreid.

Bufferen hemelwater industrieterrein Veedijk te Turnhout

- Initiatiefnemer: VMM
- Andere betrokkenen: Gemeenten Geel en Kasterlee
- Doelstelling: bufferen van regenwater + mogelijkheid onderzoeken voor gebruik in sector landbouw
- Beschrijving:

Er is wateroverlast ter hoogte van het industrieterrein Veedijk vanuit de Aa. Vooral in het najaar treedt bij hevige regen de Aa stroomafwaarts het Frans Seghersreservaat buiten haar oevers. In het industrieterrein ligt een gescheiden rioleringstelsel, het hemelwater wordt (ongebufferd) afgevoerd naar de Aa. Er is één stuk weiland dat in aanmerking komt om in te richten als regenwaterbuffer, maar de verwerving lijkt niet mogelijk.

Zuiveren van het huishoudelijk afvalwater van de vergunde weekendverblijven in verblijfsrecreatiegebied in de vallei van de Grote Caliebeek (SBZ)

- Initiatiefnemer: Gemeente Kasterlee
- Doelstelling: geen lozing van huishoudelijk afvalwater afkomstig van vergunde weekendverblijven in de Grote Caliebeek
- Beschrijving:

Dit project omvat het wegwerken van de resterende lozingen met een rechtstreekse impact op de de vallei van de Grote Caliebeek (SBZ)

Open leggen van de Rullenloop te Kasterlee

- Initiatiefnemer: Provincie
- Andere betrokkenen: /
- Doelstelling: Beekherstel Rullenloop onder meer voor de opvang van RWA
- Beschrijving:

T.h.v. Binnenpad/Kattenberg in Kasterlee sluit de Rullenloop aan op de riolering. Het afkoppelen van de waterloop uit de riolering is opgenomen in het GIP-project xxxx (nummer toevoegen). Aansluitend hiermee biedt het terug open leggen en herwaarderen van de Rullenloop belangrijke meerwaarde voor het herstel van deze waterloop.

Reduceren van overstromingsschade voor landbouwbedrijven, tegengaan van verdroging en verbeteren van de waterkwaliteit binnen het afstroomgebied van de Aa te Herentals, Kasterlee, Lille en Vorselaar (Beek.Boer.Bodem)

- Initiatiefnemer: Provincie
- Doelstelling: In landbouwgebied: verbeteren waterkwaliteit, tegengaan verdroging, reduceren overstromingsschade
- Beschrijving:

In het afstroomgebied van de Aa binnen de gemeenten Herentals, Kasterlee, Lille en Vorselaar zet Beek.Boer.Bodem in op maatregelen om het overstromingsrisico te reduceren, de waterkwaliteit te verbeteren en landbouwbedrijven klimaatrobuuster te maken. BBB begeleidt landbouwers en natuurbeheerders om op vrijwillige basis stuwtjes te plaatsen in perceelsgrachten, te experimenteren met andere gewassen, grachten op een andere manier te ruimen etc. De maatregelen dienen het evenwicht tussen landbouw en water te verbeteren.

Implementatie van een uitdoofscenario voor zonevreemde weekendverblijven langs de Grote Calie opwaarts Winkelsbroek (SBZ)

- Initiatiefnemer: ANB, Natuurpunt, Departement Omgeving
- Andere betrokkenen: /
- Doelstelling: Uitdoven zonevreemde weekendverblijven langs de Grote Caliebeek opwaarts Winkelsbroek (SBZ)
- Beschrijving:

In de vallei van de Grote Caliebeek situeren er zich tientallen al dan niet bewoonde, zonevreemde constructies. Dit zijn soms in onbruik geraakte bergingen of weekendwoningen maar in een aantal gevallen worden ze nog goed onderhouden. Met het oog op het herstel van de natuurwaarden in de vallei van de Caliebeek herstartte afdeling Handhaving van het departement Omgeving, eind 2019 het handhavingstraject. In het verleden kon ANB reeds enkele percelen aankopen en de aanwezige constructies afbreken. ANB zet dit actieve aankoopbeleid verder in het betrokken gebied.

Oplossen van een vismigratieknelpunt op de Grote Caliebeek

- Initiatiefnemer: Provincie
- Andere betrokkenen: gemeente Kasterlee
- Doelstelling: Beekherstel Rullenloop onder meer voor de opvang van RWA
- Beschrijving:

Het betreft vismigratieknelpunten 9332-010 en 9332-020 (prioriteit 2).

Verminderen van de impact van afvalwater- en/of overstortlozingen op SBZ Tielenkamp (SBZ)

- Initiatiefnemer: Turnhout
- Andere betrokkenen: /
- Doelstelling: Beekherstel Rullenloop onder meer voor de opvang van RWA
- Beschrijving:

Deze actie betreft de aanpak van lozingen die (voornamelijk) via de Eggelsgracht een rechtstreekse negatieve invloed uitoefenen op het SBZ Tielenkamp tussen Tielen en Turnhout.

Saneren van de waterbodem en de oevers van de Grote Caliebeek opwaarts en ter hoogte van SBZ Winkelsbroek via nature based saneringstechnieken (Life NARMENA)

- Initiatiefnemer: OVAM
- Doelstelling: Verminderen van de biobeschikbaarheid van zware metalen in de Grote Caliebeek
- Beschrijving:

De Grote Caliebeek kampt met een historische vervuiling met zware metalen ten gevolge van een voormalige leerlooierij te Zwaneven, Oud-Turnhout. Het beschrijvend bodemonderzoek bracht een verontreiniging aan het licht van de vaste deel van de aarde met 3- en 6 waardig chroom tot minstens 9 km stroomafwaarts de historisch bron. De waterbodem is tot de grens met Kasterlee verontreinigd. Samen met de nutriëntvervuiling legt de chroomvervuiling ook een hypotheek op het natuurgebied Winkelsbroek. De Grote Caliebeek is onderdeel van het life-project NARMENA. De bedoeling is om via nature-based saneringsmethoden de biobeschikbaarheid van zware metalen in de Grote Caliebeek te verminderen. Theoretisch is de werking van nature-based saneringsmethoden vrij goed gedocumenteerd. Het Narmena-project zal dit in de praktijk testen a.d.h.v. drie technieken nl. fyto-remediatie/fytostabilisatie, constructed wetlands (aanleg van een artificieel moeras met slibvang) en ecomodellering. De methodiek zal ook een gunstig effect hebben op de nutriëntenproblematiek.

Uitvoeren van hydrologische herstelmaatregelen in functie van alluviale bossen in de vallei van de Grote Caliebeek (SBZ) en de uitbreiding van beekhabitat en leefgebied van de kleine modderkruiper

- Initiatiefnemer: ANB, Provincie
- Doelstelling: Herstel natuurlijke hydrologie Grote Calievallei
- Beschrijving:

De Grote Calie stroomt doorheen een complex van natuurgebieden. Op rechteroever ligt het bosreservaat Zevendonk van ANB en het militair domein Tielenkamp, in beheer bij ANB. Op linkeroever ligt het natuurreservaat Winkelsbroek van Natuurpunt en verder afwaarts nog verspreid wat percelen van ANB (Balderij), gelegen tussen de Grote en de Kleine Calie. Het valleigebied wordt gekenmerkt door een bodem bestaande uit veen en alluviale afzettingen. Met het oog op de creatie van een grootschalig moeraslandschap en herstel van het veengebied voert ANB er een actief aankoopbeleid. Bijna 1,5 km stroomafwaarts ligt nog een heel grote stuw in de Grote Calie (opwaarts Tielensteenweg). Deze stuw zal aangepakt worden i.f.v. vrije vismigratie. Een combinatie met kleinschalig beekherstel wordt hier als optie opgenomen. Het herstel van de natuurlijke hydrologie van de Calievallei is een prioriteit uit het Managementplan / Aanwijzingsbesluit van dit SBZ (2014). In de ecohydrologische studie van de Grote Caliebeek (2017) zijn enkele hydrologische herstelscenario's opgenomen. Er wordt nagegaan in welke mate (een deel van) deze scenario's effectief kan gerealiseerd worden zonder significante impact op agrarisch gebruik. Vooral de zomerpeilen in het veengebied zakken te diep weg waardoor het veen maandenlang kan oxideren en habitats degraderen en de uitbreiding van nieuw EU-habitat (openstaand saldo s-IHD) hypothekeren.